

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K. dnia 11 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Wojciech Żukowski (del.)

Protokolant: starszy protokolant Marzena Stępkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 czerwca 2014 r. w K.

sprawy z powództwa L. C., T. W. i R. B. (1)

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w likwidacji

o nakazanie, upoważnienie

I. nakazuje stronie pozwanej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w likwidacji aby usunęła wady budynku przy ul. (...) w K. w postaci zacieków na elewacji budynku z obróbek blacharskich, pęknięć elewacji budynku i pęknięcia posadzki w garażu – część miejsca nr 94

II. oddala powództwo w zakresie żądania upoważnienia powodów do usunięcia na koszt strony powodowej wad budynku przy ul. (...) w K. w postaci zacieków na elewacji budynku z obróbek blacharskich, pęknięć elewacji budynku i pęknięcia posadzki w garażu – część miejsca nr 94,

III. w pozostałym zakresie postępowanie umarza,

IV. koszty postępowania wzajemnie pomiędzy stronami znosi.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 marca 2011 r. powodowie L. C., T. W. i R. B. (2) wniesli o upoważnienie do dokonania na koszt strony pozwanej (...) sp. z o.o. w K. wszelkich niezbędnych napraw w budynku położonym przy ul. (...) w K., stwierdzonych protokołem z okresowej półrocznej kontroli sprawności technicznej obiektu budowlanego i protokołem z przeglądu technicznego z dnia 25 stycznia 2011 r. i wezwaniami z dnia 16 grudnia 2010 r. z dnia 17 grudnia 2010 r. i z dnia 4 stycznia 2011 r. oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie pozwu podali, że strona pozwana jako inwestor nieruchomości przy ul. (...) w K. jest zobowiązana do rękojmi. W okresie trwania rękojmi powodowie dokonali przeglądu budynku i mieszkań pod kątem istniejących wad i usterek i stwierdzono istnienie wad i usterek, do usunięcia których zarządca nieruchomości wezwał pozwaną. Strona pozwana uchylała się od dokonania odpowiednich napraw. Pismem z dnia 15 października 2010 r. została wezwana do niezwłocznego usunięcia wad, jednak strona pozwana wyznaczyła jedynie termin do przeglądu zgłoszonych usterek. O kolejno ujawnionych wadach powiadomiono pozwaną pismami z dnia z dnia 16 grudnia 2010 r. z dnia 17 grudnia 2010 r. i z dnia 4 stycznia 2011 r. Pozwana nadal nie podejmowała napraw. Powodowie wezwali pozwaną ostatecznie pismem z dnia 24 lutego 2011 r.

Ponieważ strona pozwana popadała w zwłokę z wykonaniem zobowiązania do usunięcia wad uzasadnione jest upoważnienie powodów do wykonania czynności na jej koszt gdyż nie są już zainteresowani wykonaniem tego zobowiązania przez stronę pozwaną.

W złożonej w dniu 3 października 2011 r. odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powodów na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew przyznała, że zawarła z pozwanymi umowy sprzedaży lokali w budynku przy ul. (...) w K. i wynikają z nich dla powodów uprawnienia z tytułu rękojmi. Zarzuciła jednakże, że powodom w ramach rękojmi nie przysługuje uprawnienie do żądania upoważnienia do wykonania czynności na koszt dłużnika. Zarzuciła że pismo powodów z dnia 24 lutego 2011 r. otrzymała dopiero w dniu 21 marca 2011 r. Powodowie nie dali stronie pozwanej możliwości na wywiązanie się z jej obowiązków. Pozwana od kwietnia 2011 r. rozpoczęła usuwanie wad i usterek w lokalach i częściach wspólnych budynku. Do ich usuwania mogła przystąpić dopiero po zakończeniu negocjacji z generalnym wykonawcą budynku (...) S.A. a ponieważ strona pozwana zobowiązała się do ich usunięcia powodowie nie byli narażeni na utratę uprawnień. Natomiast termin określony pismem z dnia 9 lipca 2009 r. nie był odpowiedni, gdyż w tym czasie nikt nie był w stanie wad i usterek usunąć.

W dniu 29 września 2011 r. strona pozwana wykonała całość prac w częściach wspólnych budynku.

Pozwana zakwestionowała legitymację powodów do żądania sądowego upoważnienia do usunięcia wad i usterek w lokalach mieszkalnych, których nie są właścicielami.

W piśmie z dnia 6 października 2011 r. powodowie częściowo cofnęli ze zrzeczeniem

W piśmie z dnia 31 stycznia 2012 r. powodowie oświadczyli, że rozszerzają żądanie pozwu poprzez żądanie do usunięcia przez stronę pozwaną wad w postaci a) zacieków na elewacji budynku z obróbek blacharskich; b) pęknięć elewacji budynku; c) pęknięcia posadzki garażu – części miejsca nr 94 – występujących w budynku przy ul. (...), względnie upoważnienie powodów przez sąd do usunięcia wyżej wymienionych wad występujących w elewacji na koszt i ryzyko strony pozwanej.

Na rozprawie w dniu 29 października 2012 r. pełnomocnik powodów oświadczył, że precyzuje żądanie pozwu w ten sposób, iż żądanie to obejmuje nakazanie stronie pozwanej, a ewentualnie upoważnienie powodów do usunięcia następujących wad;

- Pęknięcia posadzki w garażu na miejscu nr 94
- Pęknięcia elewacji budynku
- Zacieki na elewacji budynku z obróbek blacharskich

Wszystkie inne żądania pozwu pełnomocnik powodów cofnął ze zrzeczeniem się roszczenia z uwagi na zaspokojenie roszczeń po wniesieniu pozwu.

Na tej samej rozprawie pełnomocnik strony pozwanej przyznał, że wady objęte pozwem w części cofniętej usunięto po wniesieniu pozwu (k. 325).

Żądanie pozwu doprecyzowane na rozprawie zostało podtrzymane w piśmie z dnia 7 listopada 2012 r. (k. 334).

W piśmie z dnia 25 lutego 2014 r. (k. 529) powodowie oświadczyli, że żądania usunięcia wad i żądania upoważnienia przez sąd do usunięcia wad są żądaniami alternatywnymi.

Zarządzeniem z rozprawy z dnia 19 marca 2014 r. wezwano pełnomocnika powodów do sprecyzowania żądania pozwu poprzez wskazanie okoliczności faktycznych uzasadniających istnienie po stronie pozwanej prawa wyboru

pomiędzy spełnieniem żądań określonych w piśmie z 24.02.2014r. jako alternatywne w terminie 1 tygodnia pod rygorem uznania, że strona powodowa domaga się nakazania usunięcia wad i jednocześnie upoważnienia powodów do usunięcia wad na koszt i ryzyko strony pozwanej. Formulowanie żądania pozwu jako żądania alternatywnego jest bowiem dopuszczalne tylko o tyle, o ile wybór świadczenia, które zaspokoi zobowiązanie, należy do dłużnika, tak że wierzyciel nie może na etapie żądania pozwu jeszcze określić, które świadczenie będzie mu ostatecznie należne. Wezwanie doręczono w dniu 25 marca 2014 r. zakreślony termin bezskutecznie upłynął.

Strona pozwana w piśmie z dnia 15 lutego 2012 r. (k. 222) i następnych pismach i oświadczeniach na rozprawie wniosła o oddalenie ostatecznie sformułowanego powództwa.

Zarzuciła, że pozwani nie wykazali, że zawarli umowy sprzedaży ze stroną pozwaną. Zarzuciła, że legitymowanym do dochodzenia uprawnień z tytułu rękojmi w zakresie wad nieruchomości wspólnej jest Wspólnota Mieszkaniowa, a nie poszczególni właściciele lokali. Następnie, wskazując w piśmie daty zawarcia z powodami umów (k. 222/2-223/1), zarzuciła, że powodowie utracili uprawnienia z tytułu rękojmi z uwagi na upływ terminu trzyletniego do wykonywania uprawnień z tytułu rękojmi. Zaprzeczyła istnieniu jakichkolwiek wad. Zarzuciła, że pozwanym nie przysługuje uprawnienie z art. 480 k.c. do żądania upoważnienia do usunięcia wad. Zarzuciła, że miejsce parkingowe w podziemiu nie należy do powodów, ale do osoby trzeciej, a nadto, że usytuowany na miejscu samochód uniemożliwia wykonanie naprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W protokole kontroli okresowej półrocznej nr 1/10 budynku przy ul. (...) sporządzonym w maju 2010 r. stwierdzono miejscowe zarysowania i pęknięcia posadzki podziemia (k. 28 pkt 8, k. 33 pkt 3), zacieki pod obróbkami blacharskimi balkonów (k. 34 pkt 1) oraz pęknięcia na elewacji (k. 34 pkt 6). Protokół doręczono (...) sp. z o.o. w K. w dniu 28 czerwca 2010 r.

J. H. o pęknięciach w garażu, zaciekach i pęknięciach na elewacji dowiedział się na przełomie 2009 i 2010 r. T. W. o pęknięciu w garażu dowiedział się na wiosnę 2009 r. T. W., L. C. i R. B. (1) dowiedzieli się o zaciekach i pęknięciach na elewacji w czerwcu lub lipcu 2010 r.

Pismem z dnia 28 czerwca 2010 r. Ł. S. wezwał (...) sp. z o.o. w związku z protokołem z okresowej półrocznej kontroli do usunięcia wszelkich usterek, które podlegają gwarancji.

Pismem z dnia 17 września 2010 r. Ł. S. wezwał (...) sp. z o.o. do zdeklarowanie terminu rozpoczęcia prac mających na celu usunięcie usterek w budynku przy ul. (...).

Pismem z dnia 15 października 2010 r. pełnomocnik powodów wezwał w imieniu Wspólnoty Mieszkaniowej do usunięcia wad zgłoszonych pismem dnia 28 czerwca 2010 r.

Dowód – odpis protokołu, k. 23-37

- pokwitowanie odbioru, k. 39

- odpis pisma, k. 38

- odpis pisma, k. 43

- odpis pisma z dowodem doręczenia, k. 45-46

- zeznania świadka R. W., k.325

- zeznania świadka J. G., k.326

- zeznania świadka Ł. S., k.326,

- zeznania świadka J. H. k. 327

- przesłuchanie powoda T. W., k. 400

W 2011 r. miała miejsce sytuacja, że w garażu budynku przy ul. (...) stała woda na obszarze około 1/5 powierzchni garażu. Było to spowodowane wypadnięciem korka z kanalizacji burzowej. Do zalania budynku przez powódź nie doszło ani fundamenty budynku nie zostały podmyte.

Dowód: - zeznania świadka Ł. S., k.326,

- zeznania świadka J. H. k. 327

W budynku przy ul. (...) znajdują się wady w postaci zacieków na elewacji budynku z obróbek blacharskich, pęknięć elewacji budynku i pęknięcia posadzki w garażu – część miejsca nr 94. Zacieki na elewacji powstały wskutek źle położonej obróbki blacharskiej zwieńczającej budynek (które jest widocznie wygięte i pofalowane), nieprawidłowego połączenia blach i braku kapinosu, sposobu mocowania barier sprzyjającego spływaniu wody po powierzchni ściany, nieprawidłowo osadzonej obróbki na styku balkonów ze ścianą, złego wypoziomowania elementów poręczy balkonowych. Przyczyną pęknięć na elewacji jest osiadanie budynku i powstawanie naturalnej dylatacji oraz naprężenia w elementach konstrukcyjnych przy nadprożach i wieńcach w miejscach otworów okiennych. Pęknięcia są widoczne dla obserwatora i szpecą elewację.

Dowód: - opinia biegłej, k. 489, k. 519 (na rozprawie w dniu 29 stycznia 2014 r. w szczególności czas 00:06:08 i następane)

- zeznania świadka R. W., k.325

- zeznania świadka J. G., k.326

- zeznania świadka Ł. S., k.326,

- zeznania świadka J. H. k. 327

- dokumentacja zdjęciowa, k.336-351

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów prywatnych – zdjęć, korespondencji między stronami, protokołu – które nie były kwestionowane co do ich prawdziwości. Zeznania świadków i powoda uznano za w pełni wiarygodne, były one spójne, logiczne oraz korelujące z ustaleniami na podstawie dokumentów. Nie czyniono ustaleń w oparciu o zeznania świadka T. K. albowiem świadek nie miał wiadomości co do okoliczności istotnych dla niniejszego postępowania.

Opinia biegłego wraz z dołączoną do niej dokumentacją techniczną pozwoliła na precyzyjne ustalenie rozmiaru i zakresu usterek; w znacznej części była ona zgodna z poprzednio poczynionymi ustaleniami. Opinia została sporządzona w sposób rzetelny, zrozumiały i prawidłowy, zaś biegła w sposób jasny i przekonujący odparła na rozprawie zarzuty do opinii podniesione przez stronę pozwaną.

Pominięto przesłuchanie powodów L. C. i R. B. (1), albowiem pełnomocnik powodów cofnął wniosek o ich przesłuchanie (k. 399).

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 556 § 1 k.c. sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wadę zmniejszającą jej wartość lub użyteczność ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub z przeznaczenia rzeczy, jeżeli rzecz nie ma właściwości, o których istnieniu zapewnił kupującego, albo jeżeli rzecz została kupującemu wydana w stanie niezupełnym (rękojmia za wady fizyczne). Zgodnie z art. 561 § 2 k.c. jeżeli

przedmiotem sprzedaży jest rzecz określona co do tożsamości, a sprzedawcą jest wytwórca tej rzeczy, kupujący może żądać usunięcia wady, wyznaczając w tym celu sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu od umowy odstąpi. Sprzedawca może odmówić usunięcia wady, gdyby wymagało ono nadmiernych kosztów.

Z opinii biegłej K. S., wynika, że w nieruchomości wspólnej – posadzce garażu oraz elewacjach - budynku przy ul. (...) w K. występują wady w rozumieniu art. 556 § 1 k.c. w postaci zacieków na elewacji budynku z obróbek blacharskich, pęknięć elewacji budynku i pęknięcia posadzki w garażu – część miejsca nr 94. Zarazem z opinii biegłej wynika, że wady powyższe wynikły z przyczyn tkwiących w rzeczy sprzedanej. Zacieki na elewacji powstały wskutek źle położonej obróbki blacharskiej zwieńczającej budynek (które jest widocznie wygięte i pofalowane), nieprawidłowego połączenia blach i braku kapinosu, sposobu mocowania barier sprzyjającego spływaniu wody po powierzchni ściany, nieprawidłowo osadzonej obróbki na styku balkonów ze ścianą, złego wypoziomowania elementów poręczy balkonowych. Przyczyną pęknięć na elewacji jest osiadanie budynku i powstawanie naturalnej dylatacji oraz naprężenia w elementach konstrukcyjnych przy nadprożach i wieńcach w miejscach otworów okiennych. Natomiast strona pozwana nie wykazała aby nieruchomość została zalana przez powódź ani aby fundamenty budynku były podmyte.

Zarzut braku legitymacji po stronie powodów ocenić należy jako bezzasadny. Strona pozwana zarzuciła wprawdzie, że powodowie nie przedstawili umów zawartych ze stroną pozwaną, jednakże następnie sama powołała się na fakt, a w szczególności na daty zawartych z powodami umów sprzedaży (k. 222/2-223/1), tak, że fakt zawarcia pomiędzy powodami a stroną pozwaną umów sprzedaży należało ocenić jako bezsporny. Przyjąć należy, że powodom, którzy nabyli wraz z lokalami również udziały nieruchomości wspólnej, przysługują uprawnienia z tytułu rękojmi za wady, które ujawniły w nieruchomości wspólnej, w tym w szczególności uprawnienie do żądania usunięcia wad. Budynek mieszkalny należy bowiem traktować jako część rzeczy oznaczonej co do tożsamości. Wbrew zarzutom strony pozwanej legitymacja do dochodzenia uprawnień z tytułu rękojmi za wady nieruchomości nie przysługuje wspólnocie mieszkaniowej, lecz właścicielom, którzy kupili lokale, a wraz z nimi udziały w nieruchomości wspólnej, zaś warunkiem wykonywania uprawnień przez wspólnotę jest przelanie na nią przez właścicieli posiadanych przez nich uprawnień (postanowienie SN z dnia 21 czerwca 2013 r. I CZ 53/13, LEX nr 1383231).

Jako bezzasadny należy ocenić zarzut strony pozwanej, że uprawnienie powodów do usunięcia wad wygasło wskutek niedochowania terminu do ich dochodzenia. Nie można uznać, że z uprawnienia do żądania usunięcia wad powodowie skorzystali po terminie trzyletnim. Termin ten, zgodnie z art. 568 § 1 k.c. liczony jest od daty wydania rzeczy kupującemu, natomiast strona pozwana – wbrew ciężarowi dowodu – nie wykazała w jakiej dacie powodom wydano zakupione lokale. Strona pozwana powoływała się na datę zawarcia z powodami umów sprzedaży, jednakże data wydania rzeczy jaką jest lokal nie musi być tożsama z datą zawarcia umowy tej rzeczy. Termin z art. 568 § 1 k.c. jest wprawdzie terminem prekluzyjnym, uwzględnianym przez sąd z urzędu, a zatem – odmiennie niż to ma miejsce przy przedawnieniu - bez potrzeby składania zarzutu przez zainteresowaną stronę. Jednak upływ terminu prekluzyjnego sąd uwzględnia z urzędu o ile fakt upływu takiego terminu wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Nie ciąży natomiast na sądzie obowiązek przeprowadzania dochodzeń co do faktów, z których fakt upływu terminu miałby wynikać, lecz ciężar wykazania tych faktów ciąży na stronie, która się na upływ terminu powołuje. W realiach niniejszej sprawy strona pozwana przesłała stwierdzenia upływu prekluzyjnego, a to daty, od której termin ten należy liczyć, nie wykazała.

Zachowany został również termin do zawiadomienia o wadach przewidziany w art. 563 § 1 k.c. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego o zaciekach i pęknięciach na elewacji powodowie dowiedzieli się dopiero z protokołu okresowej kontroli półrocznej sporządzonego w maju 2010 r. a tylko powód T. W. wiedział o pęknięciu w garażu już na wiosnę 2009 r. podczas gdy o wygaśnięciu uprawnienia do usunięcia tej wady można by mówić dopiero od momentu gdy wszyscy kupujący dowiedzieli się o tej wadzie. Natomiast zawiadomienie strony pozwanej o wadach nastąpiło w dniu 28 czerwca 2010 r. a zatem jeszcze przed upływem terminu z art. 563 § 1 k.c. skoro sam protokół został sporządzony w maju 2010 r.

Zarzut strony pozwanej, że podłoga w garażu w piwnicy nie stanowi nieruchomości wspólnej mógłby podlegać uwzględnieniu gdyby wyniki postępowania wykazały, że garaż ten stanowi odrębny lokal, a nie część nieruchomości wspólnej. Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali nieruchomość wspólną stanowi grunt oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali. Pomieszczenie tego typu jak garaż umieszczony w piwnicy budynku wielomieszkaniowego co do zasady jest częścią nieruchomości wspólnej, zaś stanowić będzie osobny lokal o ile spełnia wymogi samodzielności określone w art. 2 ustawy o własności lokali i zostanie wyodrębnione jako samodzielny lokal. Jeżeli tych warunków brak piwnicę należy traktować jako z założenia część nieruchomości wspólnej. Strona pozwana powołując się na to, że garaż nie stanowi nieruchomości wspólnej powinna zatem okoliczność tę udowodnić, tj. udowodnić, że piwnica jest lokalem samodzielnym i wyodrębnionym. Dowodów na tę okoliczność strona pozwana nie powołała, a w konsekwencji uznać należy, że podniesionego zarzutu nie udowodniła.

Co do zarzutu, że na miejscu parkingowym jest zaparkowany samochód należy zauważyć, że okoliczność ta nie jest równoznaczna z niemożliwością świadczenia polegającego na usunięciu pęknięć podłogi, gdyż samochód ten może zostać przesunięty po porozumieniu się z jego właścicielem. Natomiast dopiero niemożliwość świadczenia zgodnie z art. 475 § 1 k.c. zwalniałaby stronę pozwaną z zobowiązania.

Mając powyższe na uwadze powództwo w zakresie żądania usunięcia wad w postaci zacieków na elewacji budynku z obróbek blacharskich, pęknięć elewacji budynku i pęknięcia posadzki w garażu – część miejsca nr 94 podlegało uwzględnieniu o czym orzeczono w pkt I sentencji na podstawie wyżej powołanych przepisów.

Odnosząc natomiast się do żądania upoważnienia do usunięcia wad należy zauważyć, że zgodnie z art. 480 § 1 k.c. w razie zwłoki dłużnika w wykonaniu zobowiązania czynienia wierzyciel może, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, żądać upoważnienia przez sąd do wykonania czynności na koszt dłużnika. Jak to jednak wyjaśniono w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2002 r. (III CZP 86/01, OSNC 2002/11, poz. 132) jeżeli przyjmujący zamówienie nie usunął skutecznie wad dzieła w wyznaczonym terminie (art. 637 § 1 k.c.), zamawiający nie może żądać upoważnienia przez sąd do usunięcia wad na koszt przyjmującego zamówienie (art. 480 § 1 k.c.). Pogląd ten, który sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela, znajduje również zastosowanie w przypadku uprawnień wynikających z rękojmi przy sprzedaży a to wobec podobieństwa uregulowania zawartego w art. 637 § 1 z uregulowaniem zawartym w art. 561 § 2 k.c. Powodowie nie mogą zatem domagać się upoważnienia do usunięcia wad, do których usunięcia strona pozwana jest zobowiązana z tytułu rękojmi za wady fizyczne. W tym zatem zakresie powództwo podlegało oddaleniu o czym orzeczono w pkt II sentencji.

Powodowie cofnęli pozew ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie ponad żądania nakazania usunięcia przez stronę pozwaną wad budynku przy ul. (...) w K. w postaci zacieków na elewacji budynku z obróbek blacharskich, pęknięć elewacji budynku i pęknięcia posadzki w garażu – część miejsca nr 94 oraz upoważnienia powodów do usunięcia wad budynku przy ul. (...) w K. w postaci zacieków na elewacji budynku z obróbek blacharskich, pęknięć elewacji budynku i pęknięcia posadzki w garażu – część miejsca nr 94. Mając to na uwadze, stwierdzając, że brak jest podstaw do uznania, że cofnięcie pozwu budzi wątpliwości z punktu widzenia art. 203 § 4 k.p.c. orzeczono w pkt III sentencji o umorzeniu w tym zakresie postępowania na zasadzie art. 355 § 1 k.p.c.

O wzajemnym zniesieniu kosztów orzeczono w pkt IV sentencji wobec jedynie częściowego uwzględnienia żądania pozwu. Wydając rozstrzygnięcie w tym względzie miał sąd na uwadze, że wprawdzie powodowie w bardzo znacznym zakresie cofnęli pierwotnie sformułowany pozew, jednakże w zakresie tym nie można powodów uważać za przegrywających proces skoro nastąpiło to wskutek zaspokojenia dochodzonych roszczeń, a miało ono miejsce – co przyznała strona pozwana – już po wytoczeniu powództwa w niniejszej sprawie. Zatem strona pozwana w tym zakresie nie może domagać się zwrotu kosztów postępowania. Natomiast w zakresie w jakim powództwo podtrzymywano powodowie i strona pozwana wygrali niniejsze postępowanie w proporcjach zbliżonych do 1/2.